Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı Dövlət Universiteti

Magistratura təhsil pilləsi üçün

TƏBİİ EHTİYATLAR HÜQUQU

İXTİSAS KURSUNUN
P R O Q R A M I

İxtisas: Mülki və təsərrüfat hüququ

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin 12 avqust 2014-cü il tarixli 879 №-li əmri ilə təsdiq edilmişdir.

Bakı – 2014

Proqram Bakı Dövlət Univeritetinin

Əmək və ekologiya hüququ kafedrasında hazırlanmışdır.

Tərtib edənlər:

Qasımov Alış Məmiş oğlu
hüquq üzrə elmlər doktoru, professor

Cəfərov Zahid İsa oğlu
hüquq üzrə elmlər doktoru, professor

Hüseynov Əbülfəz İbrahim oğlu
hüquq üzrə elmlər doktoru, dosent

Əliyev Mahir Oqtay oğlu
müəllim

Elmi redaktor:

Qasımov Alış Məmiş oğlu
hüquq üzrə elmlər doktoru, professor

Rəyçilər:

Qurbanov Habil Surxay oğlu
hüquq üzrə elmlər doktoru, professor

Əliyev Mayis Nəbi oğlu
hüquq üzrə elmlər doktoru, professor

“TƏBİİ EHTİYATLAR HÜQUQU” İXTİSAS KURSUNUN MƏZMUNUNA DAİR

İxtisas kursunun məqsədi təbii ehtiyatların (meşələrin, su obyektlərinin, yerin təkinin, heyvanlar aləmi obyektlərinin) mühafizəsi və istifadəsi sahəsində xüsusi biliklərə malik olan, təbii ehtiyatlardan istifadə üzrə fəaliyyətin cavab verməli olduğu ekoloji tələbləri, bu fəaliyyət sahəsində dövlət və bələdiyyə idarəçiliyinin əsaslarını, mübahisələrin həlli qaydalarını, hüquqi məsuliyyətə cəlb etmənin əsaslarını və qaydalarını, habelə təbii ehtiyatların müxtəlif növlərindən istifadənin səciyyəvi xüsusiyyətlərini bilən hüquqşünasların hazırlanmasından ibarətdir.

“Təbii ehtiyatlar hüququ” kursunun vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir:

1)təbii ehtiyatlar hüququ sahəsində əsas nəzəri tədqiqatların dərk olunması;

2) təbii ehtiyatlar hüququ sahəsində elmi-tədqiqat işlərinin aparılması üzrə bilik və bacarıqların formalaşdırılması;

3) təbii ehtiyatlardan rasional və kompleks istifadə olunması sahəsində normayaradıcılığının anlayış və xüsusiyyətlərinin xüsusi monoqrafik ədəbiyyatlardan və dövri elmi nəşrlərdən istifadə etməklə işlənib hazırlanması.

“Təbii ehtiyatlar hüququ” kursunu öyrənmiş magistrantlar aşağıdakılar haqqında biliklərə yiyələnməlidirlər:

1)təbii ehtiyatlar hüququ sahəsində nəzəri biliklərin təşəkkül tapması və inkişafının tarixi mərhələləri;

2) təbii ehtiyatlar hüququnun problemlərinin elmi tədqiqinin metodoloji əsasları;

3) təbii ehtiyatlar haqqında qanunvericilik və onun inkişaf istiqamətləri;

4) təbii ehtiyatlar hüququnun hüquq elmlərinin ümumi sistemində funksiyaları və rolu;

5)hüquq üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün imtahan minimumlarının proqramına daxil edilmiş təbii ehtiyatlar hüququ sahəsində problem məsələlər barəsində müzakirələrin məzmunu və istiqamətləri;

6) ölkəmizdə və xarici dövlətlərdə təbii ehtiyatlar hüququ elminin inkişafının müasir problemləri;

7)bu sahədə dövlət hakimiyyəti, yerli özünüidarə, məhkəmə və prokurorluq orqanlarının hüquqtətbiqetmə təcrübəsində rast gəlinən problemləri.

bacarmalıdır:

1)öz peşə fəaliyyətlərini təbiəti mühafizə qanunvericiliyinə uyğunlaşdırmağı;

2)təbiətdən istifadə sahəsində normativ hüquqi aktları peşəkarcasına tətbiq etməyi, peşə fəaliyyətlərində maddi və prosessual hüquq normalarını həyata keçirməyi;

3)normativ hüquqi aktları ixtisaslı şəkildə şərh etməyi, təbiətdən istifadə sahəsində ixtisaslı hüquqi rəy və məsləhətlər verməyi;

4) təbiətdən istifadə sahəsində normativ hüquqi aktları işləyib hazırlamağı, normativ və qeyri-normativ aktların layihələrinin hüquqi ekspertizasının keçirilməsində iştirak etməyi.

yiyələnməlidir:

1) hüquqi terminologiyaya;

2) peşə vəzifələrinin metodiki həllinə;

3) təbii ehtiyatlardan rasional istifadə və onların mühafizəsi sahəsində qəbul edilən hüquqi aktlarla iş bacarıqlarına;

4) təfəkkür mədəniyyətinə və onun ümumi qanunlarına, peşə fəaliyyətinin nəticələrini yazılı və şifahi nitqlərində düzgün rəsmiləşdirməyə;

5)iş prosesində nəzəri biliklərin qiymətləndirilməsinə, özünü qiymətləndirmə və özünə nəzarət təcrübəsinə.

Proqram 9 mövzudan ibarətdir

Sıra №-si	**Mövzular**	**Cəmi**	**Mühazirə**	**Məşğələ**
1.	Təbii ehtiyatlar hüququnun predmeti və metodu	8	4	4
2.	Təbii ehtiyatlar hüququnun mənbələri	8	4	4
3.	Təbii ehtiyatların istifadəsi və mühafizəsi sahəsində qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət	8	4	4
4.	Təbii ehtiyatlardan istifadə hüququ	8	4	4
5.	Torpaqdan istifadənin hüquqi tənzimlənməsi	8	4	4
6.	Yerin təkindən istifadənin hüquqi tənzimlənməsi	4	2	2
7.	Sudan istifadənin hüquqi tənzimlənməsi	4	2	2
8.	Meşədən istifadənin hüquqi tənzimlənməsi	8	4	4
9.	Heyvanlar aləmindən istifadənin hüquqi tənzimlənməsi	4	2	2
	Cəmi	60	30	30

I B Ö L M Ə

ÜMUMİ HİSSƏ

Mövzu 1. Təbii ehtiyatlar hüququnun predmeti və metodu

Təbii ehtiyatlar hüququnun anlayışı. Təbii ehtiyatlar hüququnun predmeti. Təbii ehtiyatlar hüququnun sistemi. Təbii ehtiyatların çıxarılması üzrə hüquq münasibətlərinin növləri. Təbii ehtiyatlar hüququnun hüquqi tənzimləmə metodu. Təbii ehtiyatlar hüququ hüquq elminin sahəsi kimi.

Mövzu 2. Təbii ehtiyatlar hüququnun mənbələri

Təbii ehtiyatlar hüququnun mənbələrinin anlayışı. Təbii ehtiyatlar hüququnun mənbələrinin növləri. Təbii ehtiyatlar hüququnun mənbələrinin sistemi. Təbii ehtiyatların istifadəsi və mühafizəsi sahəsində qanunlar və qanun qüvvəli aktlar.

Mövzu 3. Təbii ehtiyatların istifadəsi və mühafizəsi sahəsində qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət

Təbii ehtiyatların istifadəsi və mühafizəsi sahəsində qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyətin anlayışı və ümumi xarakteristikası. Təbii ehtiyatların istifadəsi və mühafizəsi sahəsində qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyətin növləri: intizam məsuliyyəti, maddi məsuliyyət, inzibati məsuliyyət, cinayət məsuliyyəti.

Mövzu 4. Təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququ və istifadə hüququ

Təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququnun anlayışı. Təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququnun formaları və növləri. Təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququnun

məzmunu. Təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququnun obyektləri və subyektləri. Təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququnun yaranması, dəyişməsi və xitam edilməsi əsasları.

Təbii ehtiyatlardan istifadə hüququnun anlayışı və ümumi xarakteristikası. Təbii ehtiyatlardan istifadə hüququnun növləri. Təbii ehtiyatlardan xüsusi istifadə hüququ. Təbii ehtiyatlardan ümumi istifadə hüququ. Təbii ehtiyatlardan istifadə hüququnun subyektləri. Təbii ehtiyatlardan istifadəçilərin hüquq və vəzifələri. Təbii ehtiyatlardan istifadə hüququnun yaranması, dəyişməsi və xitam edilməsi əsasları.

II B Ö L M Ə

XÜSUSİ HİSSƏ

Mövzu 5. Torpaqdan istifadənin hüquqi tənzimlənməsi

Torpaqların kateqoriyaları. Torpağa dair hüquqların ümumi xarakteristikası. Torpağa dair hüquqların yaranma əsasları. Torpaq istifadəçilərinin hüquq və vəzifələri. Torpağa dair hüquqların xitamı əsasları. Torpaq qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyət.

Mövzu 6. Yerin təkindən istifadənin hüquqi tənzimlənməsi

Yerin təki təbii ehtiyatlardan istifadənin obyekti kimi. Yerin təkindən istifadə hüququnun səciyyəvi cəhətləri. Yerin təkindən istifadənin növləri. Yerin təki istifadəçilərinin hüquq və vəzifələri. Yerin təkindən istifadə hüququna xitam verilməsinin əsasları. Yerin təkindən

istifadəyə görə ödənişlərin növləri. Yerin təki qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyət.

Mövzu 7. Sudan istifadənin hüquqi tənzimlənməsi

Sular təbii ehtiyatlardan istifadənin obyekti kimi. Su obyektlərindən istifadənin növləri. Su obyektlərindən istifadəyə görə ödənişlərin növləri. Su obyektlərinin istifadəçilərinin hüquq və vəzifələri. Sudan istifadə hüququna xitam verilməsinin əsasları. Sudan istifadəyə dair qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət.

Mövzu 8. Meşədən istifadənin hüquqi tənzimlənməsi

Meşələr təbii ehtiyatlardan istifadənin obyekti kimi. Meşədən istifadəyə dair irəli sürülən tələblər. Meşə fondundan istifadənin növləri. Meşə fondu sahələrindən istifadə hüququnun yaranma əsasları. Meşə istifadəçilərinin hüquq və vəzifələri. Meşə fondu sahələrindən istifadə hüququna xitam verilməsinin əsasları. Meşə fondundan istifadəyə görə ödənişlər sistemi. Meşə fondundan istifadəyə dair qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət.

Mövzu 9. Heyvanlar aləmindən istifadənin hüquqi tənzimlənməsi

Heyvanlar aləmi təbii ehtiyatlardan istifadənin obyekti kimi. Heyvanlar aləmindən ümumi istifadə. Heyvanlar aləmindən xüsusi istifadə. Heyvanlar aləmi obyektlərinin istifadəçilərinin hüquq və vəzifələri. Heyvanlar aləmi obyektlərindən istifadə hüququna xitam verilməsi halları. Heyvanlar aləmindən istifadə və onların mühafizəsinə dair qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət.

TÖVSİYƏ OLUNAN ƏDƏBİYYAT

a) xüsusi ədəbiyyat

1. *Аликиева А.М., Анисимова К.Л., Данилова Н.В.*, Усманова Л.Ф. Природоресурсное право: Учебное пособие. Тюмень, 2007
2. *Боголюбов С.А.* Экологическое право. М.: Юристъ, 2012
3. *Боголюбов С. А.* Защита прав на природные ресурсы: научно-практическое пособие. М.: Юрайт, 2009
4. *Бринчук М.М.* Экологическое право: Учебник. М.: Городец, 2012
5. *Гейт Н.А.* Экологическое право: Курс лекций. М.: Проспект, 2011
6. *Данилова Н.В.* Право недропользования: Учебное пособие. Тюмень, 2005
7. *Ерофеев Б.В.* Экологическое право России. М., 2012
8. *Калинин И.Б.* Правовое регулирование ресурсопользования. Томск, 2001
9. *Калинин И.Б.* Природоресурсное право: Учебное пособие. Томск, 2009
10. *Колосовская В.Н.* Природоресурсное право России. Общая часть: Учебное пособие. М., 2008
11. *Крассов О. И.* Природные ресурсы России: Комментарий законодательства. М.: Дело, 2002
12. *Ялбулганов А.А.* Правовое регулирование природоресурсных платежей. М.: Юстицинформ, 2007
13. *Агеев Р.В.* Предоставление земельных участков для геологического изучения недр // Журнал российского права, 2008, №12

14. *Алиев О.К.* Конституционные основы охраны окружающей природной среды и природопользования: характеристика, проблемы, тенденции // Юрист, 2007, №4
15. *Андреев И.А.* К вопросу об использовании лесов для эксплуатации линий электропередачи // СПС « КонсультантПлюс», 2010
16. *Бандорин Л.Е.* Актуальные вопросы правового регулирования платы за загрязнение окружающей среды // Экологическое право, 2003, №4
17. *Баскакова С.И., Гаджикурбанов С.Н.* Надзор за исполнением законодательства об охране атмосферного воздуха // Законность, 2009, №10
18. *Боголюбов С.А.* Конституционные основы охраны окружающей среды // Журнал российского права, 2003, №11
19. *Большакова Л.А.* Купля-продажа прав на загрязнение природной среды // Финансы и бизнес, 2008, №2
20. *Бринчук М.М.* Развитие правовой охраны атмосферного воздуха // Экологическое право, 2002, №4
21. *Василевская Д.В.* Нормативное закрепление права собственности на недра: опыт и тенденции // Журнал российского права, 2007, №8
22. *Вершило Н.Д.* Правовая охрана окружающей среды и устойчивое развитие / Под ред. М.М. Бринчука. Саратов, 2005
23. *Габитов Р.Х.* Теоретические проблемы правовой охраны атмосферы Земли в современных условиях. Уфа, 2000
24. *Габитов Р.Х.* Проблемы повышения эффективности законодательства об охране атмосферного воздуха // Журнал российского права, 2000, №7

25. *Габитов Р.Х.* Воздухоохранное право: ключевые понятия // Экологическое право, 2004, №5
26. *Гиряева В.Н.* Торговля сертификатами на эмиссии парниковых газов //
27. *Голиченков А.К.* Экологическое законодательство России: понятие, состояние, развитие // Экологическое право России на рубеже XXI века / Под ред. А.К. Голиченкова. М., 2000
28. *Дудиков М.В.* О пользовании недрами иностранными юридическими лицами // Юридический мир, 2006, №7
29. *Дудиков М.В.* Проблемы правового регулирования прекращения права пользования недрами по обстоятельствам, не связанным с пользованием недрами // Юрист, 2008, №2
30. *Дядюченко В.Н.* Гидрометеослужба и гидрометеорологическая безопасность // Право и безопасность, 2006, №3-4
31. *Ибатуллин У.Г.* Киотский протокол: суть, механизмы действия и возможности применения // Экономика и управление, 2006, №4
32. *Кичигин Н.В.* Экологическое нормирование: проблемы единообразия легальной терминологии // Экологическое право, 2004, №4
33. Комментарий к Федеральному закону «Об охране атмосферного воздуха»
34. *Краснова И.О.* Особенности института право собственности на природные объекты // Актуальные проблемы горного права, М., 2010
35. *Круглов В.В.* Правовая охрана окружающей среды при эксплуатации промышленных предприятий. Екатеринбург, 1998
36. *Круглов В.В.* Законодательство Европейского Сообщества в сфере охраны

37. *Левицкая Е.В.* Реализация международно-правовых норм о защите озонового слоя Земли в отечественном законодательстве и практике // Московский журнал международного права, 1999, №3
38. *Любе-Вольфф Г.* Право охраны атмосферного воздуха в Германии // Современное экологическое право России и за рубежом / Под ред. О.Л. Дубовик. М.: ИГП-ИНИОН РАН, 2001
39. *Магеррамов А.А.* Охрана атмосферного воздуха // Международное публичное и частное право, 2010, №3
40. *Малышко Н.И.* Государственный контроль за охраной атмосферного воздуха. Киев, 1982
41. *Малышева Н.* Соотношение природоресурсного права и права окружающей среды: новый взгляд на старую проблему // Государство и право, 2007, №9
42. Научно-практический комментарий к Федеральному закону «Об охране окружающей среды» / Анисимов А.П., Рыженков А.Я., Черноморец А.Е. Волгоград, 2005
43. *Певзнер М.Е.* Право собственности в недропользовании // Государство и право, 2002, №3
44. *Писарев В.Д.* Конвенция ООН об изменении климата: глобальные цели и национальные интересы США и России // США: Экономика. Политика. Идеология. 1998, №11
45. Постатейный комментарий к Федеральному закону «Об экологической экспертизе» / Под ред. М.М. Бринчука. М., 1999
46. Право собственности на природные ресурсы и эффективность природопользования: сборник тезисов докладов и выступлений на научно-практической конференции. М., 2006

47. Реализация прав собственности на природные ресурсы: монография / Рук. авт. колл. проф. С.А. Боголюбов. М.: Юристъ, 2007
48. *Роун Ш.* Озоновый кризис. Пятнадцатилетняя эволюция неожиданной глобальной опасности. М., 1993
49. *Talıbov A.S.* Şəxsin sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququnun pozulması nəticəsində ona dəymiş ziyanın ödənilməsi // Bakı Universitetinin Xəbərləri, Sosial-siyasi elmlər seriyası, 2010, №3, s.33-39
50. *Тимофеев Л.А.* Правовые проблемы использования водных объектов для гидроэнергетики. Саратов, 2005
51. *Хаустов Д.В.* Проблемы соотношения водного законодательства и законодательства о недрах при регулировании добычи подземных вод // Экологическое право, 2005, №1

b) qanunvericilik və digər normativ aktlar

1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı: Qanun, 2013
2. Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsi. Bakı: Qanun, 2012
3. Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsi. Bakı: Qanun, 2012
4. Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsi. Bakı: Qanun, 2012
5. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsi. Bakı: Qanun, 2013
6. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi. Bakı: Qanun, 2013

7. Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu / Ekoloji qanunvericilik. Bakı: Qanun, 2012

8. Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Qanun, 2012

9. Yerin təki haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Qanun, 2012

10. «Xəzər dənizinin dəniz ətraf mühitinin mühafizəsi haqqında» Çərçivə Konvensiyasının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Qanun, 2012

11. Ekoloji təhlükəsizlik haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Hüquq ədəbiyyatı, 2012

12. Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında Azərbaycan Respublikasinin Qanunu. Bakı: Hüquq ədəbiyyatı, 2012

13. Torpaqların münbitliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Qanun, 2012

14. Təbii müalicə ehtiyatları, müalicə-sağlamlaşdırma yerləri və kurortlar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Qanun, 2012

15. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 13 iyun tarixli , 1242 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Abşeron yarımadasında təbii daş yataqlarının səmərəli istifadəsi və inkişafı haqqında Dövlət Proqramı (2003-2006-cı illər)/Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 6, maddə 306

16. Ozondağıdıcı maddələrlə əlaqədar idxal-ixrac fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 dekabr 2001-ci il 608 saylı Fərmanı

17. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 01 iyul 2004-cü il tarixli 90 saylı Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ətraf mühitin və təbii ehtiyatların dövlət monitorinqinin aparılması qaydaları haqqında” Əsasnamə/Azərbaycan

Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 7, maddə 581

18. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Təbii ehtiyatlara görə ödəmələrin, çirkləndirici maddələrin təbii mühitə atılmasına görə ödəmələrin tətbiqi və həmin ödənişlərdən əmələ gələn vəsaitdən istifadə haqqında" 3 mart 1992-ci il taixli 122 saylı Qərarı

19. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Eldar Şamı Dövlət Təbiət Qoruğu haqqında 17 mart 2005-ci il tarixli 43 nömrəli Qərarı / Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, №3, maddə 256

20. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin «Ətraf mühitə dair informasiyanın verilməsinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinin və ödənişin həcminin müəyyənləşdirilməsi Qaydaları»nın təsdiq edilməsi haqqında 7 iyul 2003-cü il tarixli 88 saylı Qərarı / Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003

21. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin «Atmosfer havasına atılan zərərli maddələrin və ona zərərli fiziki təsirlərin dövlət uçotu Qaydaları»nın, «Atmosfer havasına zərərli maddələrin atılmasına və zərərli fiziki təsirlərə xüsusi icazənin verilməsi Qaydaları»nın və «Atmosfer havasına zərərli maddələrin atılmasına və zərərli fiziki təsirlərə xüsusi icazə alınmasına görə ödəmələrin miqdarı və istifadə olunması Qaydaları»nın təsdiq edilməsi haqqında 13 iyul 2002-ci il 112 saylı Qərarı/Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 7, maddə 450

22. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin «Azərbaycan Respublikasında təhlükəli tullantıların idarə olunmasının Dövlət Strategiyası»nın təsdiq edilməsi haqqında 25 avqust 2004-cü il tarixli, 117 saylı Qərarı / Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, №8, maddə 661

23. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Azərbaycan Respublikasının meşə fonduna daxil olmayan ağac-kol bitkilərinin istifadəsi, mühafizəsi və qorunması Qaydaları haqqında 19 sentyabr 2005-ci il tarixli, 173 saylı Qərarı / Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 9, maddə 864

24. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Azərbaycan Respublikasının balıqçılıq təsərrüfatı sututarlarında və ərazi dəniz sularında pullu balıq ovunun və ovun lisenziyalaşdırılmasının tətbiqi haqqında 6 aprel 1992-ci il tarixli, 196 saylı Qərarı

25. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Atmosfer havasına atılan zərərli maddələrin stasionar mənbələri, habelə atmosfer havasının çirklənmə mənbəyi olan nəqliyyat, digər səyyar vasitələrin və qurğuların növləri üçün atılmanın texniki normativlərinin müəyyən edilməsi haqqında 18 dekabr 2002-ci il tarixli, 198 saylı Qərarı / Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu 2002, №12, maddə 750

26. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin «Nərə cinsli balıq ehtiyatlarının istifadəsi və dövriyyəsinin tənzimlənməsi Qaydaları»nın təsdiq edilməsi haqqında 9 noyabr 2005-ci il tarixli, 206 saylı Qərarı / Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, №11, maddə 1066

27. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Azərbaycan Respublikasında yayılmış bəzi faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz işlənməsi nəticəsində təbiətə dəymiş ziyana görə yeni ödəmə normativlərinin təsdiq edilməsi haqqında 28 dekabr 1998-ci il tarixli, 239 saylı Qərarı /Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 9, maddə 560

28. Azərbaycan Respublikasında balıq ehtiyatlarının mühafizəsi və balıq ovu Qaydalarının təsdiq edilməsi

haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 sentyabr 1999-cu il tarixli, 152 saylı Qərarı

29. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 9 yanvar tarixli 2 saylı qərarı ilə təsdiq edilmiş Faydalı qazıntılar çıxaran müəssisələrin, dağ-mədən qazmalarının, buruq quyularının və faydalı qazıntıların çıxarılması ilə əlaqədar olmayan yeraltı qurğuların ləğv və konservasiya edilməsi Qaydaları/Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu 1999, №1, maddə 43

b) İnternet və elektron mənbələr

1. Azərbaycan Respublikası ETSN-nin saytı (www.eco.gov.az)
2. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin saytı (www.azstat.org)
3. www.greenpeace.org/russia/ru/
2. Сайт Фонда охраны дикой природы (www.wwf.ru/)
3. Общественный экологический Internet-проект EcoLife Фонд
(http://www.ecolife.org.ua)
4. Всероссийский экологический портал (http://ecoportal.su/)
5. Экология окружающей среды стран СНГ(http://www.ecologylife.ru)
6. Свободная энциклопедия (ru.wikipedia.org).
7. Информационный научно-образовательный портал по фундаментальной экологии (http://www.sevin.ru/fundecology/)
8. Экологический Портал | Каталог экологических сайтов http://ecologysite.ru/
9. Журнал «География и природные ресурсы» (http://www.sibran.ru/)

10. «Поволжский экологический журнал» (http://www.sevin.ru/)

11. Бюллетени «Экология и права человека» (http://www.index.org.ru/eco/)